

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

dhr. C.J.E. Lansink

BEL/OMB

Telefoonnummer +31235143429

lansinkc@noord-holland.nl

1 | 7

Betreft: Ambitie Programma Ruimtelijke Kwaliteit Kustzone Hoorn-Amsterdam (APRK)

Verzenddatum

16 DEC. 2020

Kenmerk

1507326/1507330

Geachte leden,

Uw kenmerk

Wij hebben recent besloten om € 23 miljoen beschikbaar te stellen voor de uitvoering van het Ambitieprogramma Ruimtelijke Kwaliteit Kustzone Hoorn-Amsterdam (APRK) en daarmee een impuls te geven aan de kwaliteit van recreatievoorzieningen, landschap, natuur en cultuurhistorie in dit gebied. We geven hiermee uitvoering aan het provinciaal beleid uit de provinciale Omgevingsvisie, provinciale Watervisie 2016-2021, het Programma Groen en het coalitieakkoord.

Het APRK hebben we opgesteld tezamen met 13 partijen. Voor de uitvoering sluiten wij met deze partijen een bestuursovereenkomst. Het merendeel van de projecten wordt door de deelnemende partijen uitgevoerd. Zij zorgen voor de verdere planvorming en communicatie van de projecten. Een deel van de projecten (o.a. fiets- en wandelpaden) wordt in opdracht van het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) door de Alliantie Markermeerdijken uitgevoerd. Dit wordt gedaan in combinatie met de uitvoering van de dijkversterking. We sluiten hiervoor begin 2021 een separate bestuursovereenkomst met HHNK.

Aan het APRK is een uitvoeringsregeling subsidies APRK (UVR APRK) gekoppeld. Hierbij hoort een Kader Ruimtelijke Ontwikkeling Kustzone Hoorn-Amsterdam dat dient als toetsingskader voor de ruimtelijke kwaliteit van de projecten uit het APRK.

Naar verwachting wordt door alle betrokken partijen met het APRK in totaal circa € 67 miljoen in de kustzone tussen Hoorn en Amsterdam geïnvesteerd in projecten die natuur, water en biodiversiteit, de recreatie en het toerisme en de cultuurhistorie versterken.

In het vervolg van deze brief geven wij u een verdere toelichting op de besluitvorming over het APRK.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Toelichting Inhoud APRK

In mei 2017 hebben wij u per brief (378735/940986, 10 mei 2017) geïnformeerd over de stand van zaken van de planvorming van de dijkversterking en over het APRK dat wij samen met de regio aan het ontwikkelen waren. Daarnaast hebben wij u op 31 oktober 2018

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

geïnfomeerd over onze goedkeuring van het Projectplan Waterwet Markermeerdijken (1073018/1073022). Met de Raad van State uitspraak van 22 april 2020 is het Projectplan Waterwet Markermeerdijken ongewijzigd in stand is gebleven. Er is dus nu zekerheid over de uitvoering van de dijkversterking. En daarmee kan de uitvoering van het APRK starten.

Doelstellingen APRK

Met het APRK willen we kansen benutten, de ruimtelijke kwaliteit vergroten en het provinciale beleid uitvoeren. De doelstellingen zijn:

- Een verbreding en vergroting van het toeristisch en recreatief gebruik vanuit Amsterdam;
- Het versterken van de economische positie van toerismebedrijven in de regio;
- Het versterken van de recreatieve mogelijkheden op en langs de dijk en het verbeteren van de recreatieve wandel- en fietsverbindingen;
- Vergroting van de natuurwaarden, vooral door ondiepe oeverzones en overstroombare gras-oeverlanden en door verbindingen te maken tussen het Markermeer en de achterlanden (voor vismigratie);
- Innovaties op het gebied van waterveiligheid en klimaatadaptatie volgens Building with Nature principes;
- Bevorderen van natuurinclusieve landbouw en verbreding van het assortiment aan duurzaam geteelde streekproducten.

Om deze ambities te realiseren, is met betrokken partijen in het gebied onderzocht en geïnventariseerd met welke projecten de ambities en doelen verwezenlijkt kunnen worden. Alle ideeën en projecten zijn de afgelopen jaren gewogen op haalbaarheid en draagvlak. Over veel projecten zijn inmiddels ambtelijke en bestuurlijke afspraken gemaakt en is door regionale partijen geld gereserveerd. Ambities die één op één gekoppeld zijn aan de uitvoering van de dijkversterking (bv. fietspaden, stadsstrand), zijn opgenomen in het door de provincie goedgekeurde projectplan Waterwet Markermeerdijken.

Het APRK heeft als doel verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. Ter indicatie is onderstaand een overzicht opgenomen van te bereiken resultaten.

Thema	Output (indicatie)	Koppeling met provinciale beleidsnota's
Natuur, water en biodiversiteit	6 grootschalige projecten; verbetering en nieuwe natuurwaarden (tezamen zo'n 500 ha) 16 kleine natuurprojecten	Coalitieakkoord 2019-2023 Omgevingsvisie Noord-Holland 2050 Watervisie Noord-Holland Agenda Groen (2013) IBP Vitaal Platteland Laag-Holland
Cultuurhistorie en landschap	3 locaties voor herontwikkeling cultuurhistorie 15 beleefpunten langs en op de dijk 1 overkoepelend beleevingsproject	Coalitieakkoord 2019-2023 Omgevingsvisie Noord-Holland 2050 Watervisie Noord-Holland Agenda Groen (2013) IBP Vitaal Platteland Laag-Holland Kadernota Cultuurbeleid 2017-2020

Thema	Output (indicatie)	Koppeling met provinciale beleidsnota's
Recreatie	Circa 20 km verbeterde en nieuwe wandel- en fietsverbindingen 2 opgeheven grote knelpunten in wandel- en fietsnetwerk, 23 km (verbeterde) vaarverbindingen 10 kleine/middelgrote recreatievoorzieningen 3 aanlegvoorzieningen waterrecreatie, kleine zwemlocaties 13 ha recreatiestrand o.a. stadsstrand Hoorn	Coalitieakkoord 2019-2023 Omgevingsvisie Noord-Holland 2050 Visie waterrecreatie Noord-Holland 2030 Agenda Groen (2013) IBP Vitaal Platteland Laag-Holland
Private initiatieven (landbouw en recreatie) indicatief	30 innovaties en initiatieven	Coalitieakkoord 2019-2023 Omgevingsvisie Noord-Holland 2050 Agenda Groen (2013) IBP Vitaal Platteland Laag-Holland

Enkele projecten uitgelicht Stadsstrand Hoorn

De gemeente Hoorn geeft in haar Programma Waterfront Hoorn (2013) aan bij de nieuw aan te leggen klimaatadaptieve oeverdijk een regionaal strand te willen realiseren. Een strand nabij de binnenstad, de woonwijk Grote Waal en het OV-knooppunt station Hoorn. De gemeente realiseert hiermee een langgekoesterde wens om de westzijde van het centrum een toeristische, economische en ruimtelijke kwaliteitsimpuls te geven.

Doorgaande fiets- en wandelverbinding

Het versterken van de Markermeerdijken biedt de kans om de wandel- en fietspaden op de dijk te verbeteren dan wel nieuwe paden aan te leggen. Op de trajecten waar veel wordt gewandeld en gefietst worden nieuwe paden aangelegd of sterk verbeterd, inclusief voorzieningen voor verkeersveiligheid en bereikbaarheid voor mindervaliden. Er wordt ingezet op cofinanciering vanuit de Vervoersregio Amsterdam en uit de Uitvoeringsregeling subsidie regionaal fietsnetwerk Noord-Holland 2020. Het recreatieschap Twiske-Waterland heeft besloten om beheer en onderhoud van het fietspad gelegen binnen hun beheergebied op zich te nemen (zie bijlage). Voor het andere deel vinden met het recreatieschap Westfriesland nog gesprekken plaats.

Beleving van de kustzone

Met lokale stakeholders (publiek en privaat) is een overkoepelend belevingsconcept ontwikkeld 'Dijk van een Kust'. Via dit project willen we bewoners, bezoekers en toeristen kennis laten maken met het verbindende verhaal van de kustzone op het gebied van cultuurhistorie en landschap, natuur en waterbescherming. De doorgaande fiets- en wandelverbinding is de ruggengraat van dit concept. In de kustzones worden op diverse plaatsen beleefpunten ontwikkeld. Via verschillende kanalen wordt op een eigentijdse wijze informatie gegeven over het gezamenlijke verhaal.

Achtergrondinformatie bij het APRK

Inleiding

Langs de Markermeerkust tussen Amsterdam en Hoorn bevinden zich oude dorpen en steden met een rijke historie en eigen identiteit. De natuur en het landschap waaronder de veenweidegebieden in Waterland en in de Zeevang zijn uniek. Karakteristiek is ook de openheid van het Markermeer. Het biedt de regio watersportmogelijkheden, zwemlocaties, recreatieve voorzieningen en toeristische attracties. Bewoners en bedrijven zijn zich bewust van deze kwaliteiten en koesteren het typische oer-Hollandse landschap. Dit gebied is belangrijk als recreatiegebied voor de inwoners van de omliggende steden.

Het HHNK versterkt in opdracht van het Rijk de dijk tussen Hoorn en Amsterdam. Om hiermee het achterliggende gebied, waar 1,2 miljoen Noord-Hollanders wonen, voor de komende 50 jaar veilig te houden tegen overstromingen. Op 22 april 2020 heeft de Raad van State uitspraak gedaan in de beroepsprocedure tegen het provinciale goedkeuringsbesluit dijkversterking Markermeerdijken. Hierbij is het Projectplan Waterwet Markermeerdijken (dijkversterkingsplan) ongewijzigd in stand gebleven.

Provincie Noord-Holland, HHNK, RWS, gemeenten maar ook recreatieschappen en natuurorganisaties zien in de dijkversterking een momentum dat kansen biedt om te werken aan een toekomstbestendig landschap, nieuwe recreatievoorzieningen, een gezonde en veilige leefomgeving, natuurontwikkeling en biodiversiteit. Om deze kansen te realiseren, hebben Provinciale Staten de Voordracht 2016-46 vastgesteld en daarmee € 20 miljoen beschikbaar gesteld voor het samen met de regio toevoegen van extra ruimtelijke kwaliteit aan de te versterken Markermeerdijken. Deze middelen zijn vastgelegd in de Reserve meekoppelkansen dijkversterkingen en kustontwikkeling.

Totstandkoming van het APRK

Vanaf 2014 is samen met belanghebbenden geïnventariseerd welke ambities wij en de regionale partijen voor het gebied hebben. De samenwerking met de regio heeft geresulteerd in het APRK (zie bijlage). Als gezamenlijke overheden hebben we afspraken gemaakt over de randvoorwaarden waaronder deze ambities worden uitgewerkt tot uitvoerbare projecten. Dit heeft geresulteerd in een reeks van projecten die inmiddels voor een deel richting planfase gaan dan wel al in de planfase zijn beland.

In een doorlopend participatieproces zijn en worden zowel binnen als buiten de provincie partijen voortdurend geraadpleegd. Bij de ontwikkeling van het programma is de afgelopen jaren met verschillende beleidsvelden binnen de provincie intensief samengewerkt. Participatie en communicatie op projectniveau wordt samen met de initiatiefnemers ingevuld. Waar dit al mogelijk was, heeft participatie plaats gevonden met belanghebbenden. Voorbeelden zijn:

- In de gemeente Hoorn werd deelgenomen aan het burgerparticipatieproces Dwaalpark e.o. Dit heeft geresulteerd in een voorstel voor wandel- en fietsverbindingen tussen de stad en het landelijk gebied, bijvoorbeeld in project De Hulk.
- Bij Warder zijn samen met lokale stakeholders ontwerpvarianten opgesteld voor de Kruising Warder en omgeving. In 2019 zijn hiervoor ateliers georganiseerd. Gemeente Edam-Volendam trekt het vervolg van de participatie bij verdere uitwerking van dit project.
- Bij de Natuurontwikkeling De Nes/Peereboom vindt participatie plaats met boeren, bewoners en natuurorganisaties.

Investerings en financiering

Naar verwachting wordt door alle betrokken partijen met het APRK in totaal circa € 67 miljoen in de kustzone tussen Hoorn en Amsterdam geïnvesteerd in projecten die natuur, water en biodiversiteit, de recreatie en het toerisme en de cultuurhistorie versterken. De totale omvang van de provinciale financiering van het ambitieprogramma vanuit de reserve meekoppelkansen en kustontwikkeling is € 23 miljoen. Het HHNK krijgt van de provincie opdracht voor de projecten die zij in combinatie met de dijkversterking uitvoert. Daarnaast wordt een belangrijk deel van de middelen ingezet via een uitvoeringsregeling subsidie APRK.

Voor een aantal natuurprojecten geldt dat deze ook zijn opgenomen in het IBP Vitaal Platteland. Inzake IBP Vitaal Platteland vindt separate besluitvorming plaats. In 2020 is al een besluit genomen over een eerste tranche van € 4,2 miljoen, medio volgend jaar wordt een besluit verwacht over een tweede tranche. Deze besluitvorming staat los van de besluitvorming over het APRK. Met dit budget wordt het mogelijk om het ambitieniveau van het APRK verder te verhogen.

In de onderstaande tabel wordt een schatting gegeven van de te verwachten investeringen per thema en de cofinanciering vanuit de provinciale Reserve meekoppelkansen dijkversterkingen en kustontwikkeling (MKK).

Thema	Investering	Financiering Reservering MKK	Overige financiering PNH	Financiering Externe partijen
Recreatie	26 mln. euro	12 mln. euro	1 mln. euro	13 mln. euro
Cultuurhistorie en landschap, beleving	8 mln. euro	4,5 mln. euro	-	3,5 mln. euro
Natuur, water en biodiversiteit	30 mln. euro	5 mln. euro	5 mln. euro	20 mln. euro
Private initiatieven	3 mln. euro	1,5 mln. euro	-	1,5 mln. euro
Totaal	67 mln. euro	23 mln. euro	6 mln. euro	38 mln. euro

Regionale partijen en het Rijk investeren naar verwachting zo'n € 38 miljoen in de ambities die zijn opgenomen in het APRK. De te verwachten bijdragen van het Rijk worden gedaan vanuit de Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW) en Ecologische Maatregelen Markermeer (EMM).

PAGW en EMM

Een aantal natuurprojecten binnen het APRK is gericht op het vergroten van de natuurwaarden van de buitendijkse voorlanden en versterking van de ecologische verbinding van het Markermeer met het binnenwater. Ze dragen daarmee bij aan de doelen van het PAGW. Dit is voor het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en RWS een belangrijke aanleiding geweest om € 20 miljoen te reserveren voor specifiek deze projecten binnen het APRK. Voor het PAGW Noord-Hollandse Markermeerkust wordt samen met RWS een MIRT-procedure doorlopen en een samenwerkingsovereenkomst opgesteld. Recent is hiervoor de startbeslissing MIRT vastgesteld. RWS heeft ook besloten om vanuit de EMM aan drie natuurprojecten bij te dragen (bijdrage RWS

€ 1,5 miljoen en de provincie € 1,5 miljoen). Hiervoor is met RWS een samenwerkingsovereenkomst ondertekend (zie bijlage).

Uitvoeringsregeling Subsidie APRK

De projecten binnen het programma worden in principe uitgevoerd door de regionale betrokken partijen. Ter financiering van de projecten is een provinciale Uitvoeringsregeling Subsidie APRK (UVR APRK) opgesteld (zie bijlage). Op het moment dat de initiatiefnemers de projecten gereed voor uitvoering hebben, kunnen de projecten voor een subsidie worden ingediend. Bij de beoordeling worden ze getoetst aan het Kader Ruimtelijke Ontwikkeling Kustzone Hoorn-Amsterdam (zie bijlage). Hiermee zorgen we voor een goede ruimtelijke kwaliteit op en langs de dijk. Een voorwaarde voor het verstrekken van subsidie is dat het beheer en onderhoud van het project geregeld moet zijn. Een subsidie draagt in principe maximaal 50% bij aan een project. Een klein deel van het gereserveerde geld wordt later via een separate subsidieregeling beschikbaar gesteld voor ondernemers en private partijen.

Organisatie van de uitvoering

Voor de uitvoering van het APRK sluiten wij met de 13 partijen een bestuursovereenkomst af (zie bijlage). De bestuursovereenkomst dient vooral om de samenwerking te benadrukken en voor stevig draagvlak bij zowel de bestuurlijke als de ambtelijke organisatie. En nadrukkelijk ook om ervoor zorg te dragen dat de benodigde personele inzet voor de totstandkoming van de projecten door alle partijen wordt nagekomen. Het streven is om het APRK voor 2028 uit te voeren.

Er wordt een extern programmteam APRK ingesteld. Daarin zitten de ambtelijke vertegenwoordigers van de betrokken partijen. De voorzitter is de programmamanager van de provincie. Het is het ambtelijk voorportaal voor de Stuurgroep APRK. De Stuurgroep bestaat uit bestuurders/directeuren van de betrokken partijen. De portefeuillehouder voor Water is voorzitter van de Stuurgroep. De Stuurgroep heeft als taak om toe te zien op de ontwikkeling, besluitvorming, eventuele aanpassingen aan projecten en uitvoering van het APRK als geheel. In de bestuursovereenkomst is vastgelegd dat eens per jaar door de verschillende partijen over de voortgang aan de Stuurgroep wordt gerapporteerd. Eens in de twee jaar wordt de voortgang aan PS gerapporteerd.

Bij de ontwikkeling van de projecten tot een uitvoeringsgereed project dienen de initiatiefnemers van de projecten te zorgen voor participatie en draagvlak. Om de partijen te helpen, is een communicatie- en participatieplan opgesteld, voor zowel het APRK als geheel als de individuele projecten (zie bijlage).

Wij gaan na de besluitvorming over het APRK een bestuurlijke overeenkomst sluiten met HHNK voor de realisatie en financiering van de ambities die in opdracht van HHNK door de Alliantie Markermeerdijken worden uitgevoerd (zie bijlage). Dit betreft meekoppelkansen die zijn opgenomen in het Projectplan Waterwet Markermeerdijken. Dit zijn onder andere de fiets- en wandelverbinding, circa 5 dijkplaatsen, zwemlocaties, fiets/wandelbrug De Hulk en extra ringslangverblijven.

Proces en procedure

Na de bestuurlijke besluitvorming bij de 13 betrokken organisaties volgt in het 1^e kwartaal van 2021 de ondertekening van de bestuursovereenkomst en de openstelling van de Uitvoeringsregeling Subsidie APRK. Naar verwachting kunnen in het 2^e kwartaal van 2021 de eerste projecten voor subsidie worden ingediend.

Wij informeren u weer nadat GS het besluit heeft genomen over de openstelling van de Uitvoeringsregeling Subsidie Ambitieprogramma Ruimtelijke Kwaliteit Kustzone Hoorn-Amsterdam en het aangaan van een Bestuursovereenkomst Realisatie meekoppelkansen dijkversterking Markermeerdijken met HHNK.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

9 bijlagen:

1. Ambitieprogramma Ruimtelijke Kwaliteit Kustzone Hoorn-Amsterdam
2. Uitvoeringsregeling Subsidie Ambitieprogramma Ruimtelijke Kwaliteit Kustzone Hoorn-Amsterdam Noord-Holland 2020
3. Kader Ruimtelijke Ontwikkeling Kustzone Hoorn-Amsterdam
4. Samenvatting Kader Ruimtelijke Ontwikkeling Kustzone Hoorn-Amsterdam
5. Participatie en communicatie Ambitieprogramma Ruimtelijke Kwaliteit Kustzone Hoorn-Amsterdam; Plan van Aanpak
6. Bestuursovereenkomst ter uitvoering van het Ambitieprogramma Ruimtelijke Kwaliteit Kustzone Hoorn-Amsterdam
7. Bestuursovereenkomst Realisatie meekoppelkansen dijkversterking Markermeerdijken (eindconcept)
8. Overeenkomst betreffende financiële bijdrage Ecologische Maatregelen Markermeer
9. Besluit Beheer en Onderhoud Recreatieschap Twiske-Waterland